

Provinciale Staten

Cluster	PP	Behandeld	M.P.M. Goossens +31
Ons kenmerk	DOC-00442661	Telefoon	6 11 59 18 71
Uw kenmerk	-	Maastricht	9 mei 2023
Bijlage(n)	2	Verzonden	10 mei 2023

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder 'Delen van voortgang en ervaringen van Kwaliteit Limburgse Centra'

Geachte Staten,

Middels deze mededeling portefeuillehouder worden uw Staten geïnformeerd over de behaalde resultaten en voortgang van het programma Kwaliteit Limburgse Centra in de Statenperiode 2019-2023. Dit programma functioneert als vliegwiel voor het versterken van te ontwikkelen centra, kernen en wijken in Limburg. Hierbij worden woonopgaven voor doelgroepen, realisatie en instandhouding van voorzieningen, aanpak van ongewenste leegstand en kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte, in de meest brede zin, integraal aangepakt.

Aanpak & proces

Nadat uw Staten op 15 november 2019 hebben ingestemd met het kader Kwaliteit Limburgse Centra¹, hebben wij op 10 december 2019 door middel van een brief (2019/89189) alle gemeenten uitgenodigd om concrete plannen in te dienen die passen binnen de kaders van KLC en voorzien in het realiseren van ambities en doelen van het collegeprogramma 2019-2023. Op 7 februari 2020 hebben uw Staten aansluitend ingestemd met het Nader Afwegingskader Kwaliteit Limburgse Centra² en de hiervoor beschreven aanpak gericht op leefbaarheid in Limburgse centra, welke op 14 april 2020 zijn gepubliceerd. Hierbij is door uw Staten ook ingestemd met de hieraan gekoppelde inzet van € 25 mln. uit de intensiveringsmiddelen "regiodeals, IBA/Parkstad, verstedelijking, leefbaarheid" voor de uitvoering van Kwaliteit Limburgse Centra. Voorts is afgesproken dat uw Staten jaarlijks uitgebreid zouden worden geïnformeerd over de voortgang.

Door middel van de in onderstaande tabel genoemde documenten hebben wij uw Staten geïnformeerd over de eerste inventarisatie van de ingediende plannen van gemeenten. Hierna zijn de mogelijkheden gezien om de uitvoering van passende projecten waar mogelijk te versnellen en deze in samenspraak

¹ kader Kwaliteit Limburgse Centra: [https://www.limburg.nl/publish/pages/4708/kader - kwaliteit limburgse centra_feb_2020.pdf](https://www.limburg.nl/publish/pages/4708/kader_-_kwaliteit_limburgse_centra_feb_2020.pdf)

² Nader afwegingskader Kwaliteit Limburgse Centra: [Document Limburg - G-19-049 Gewijzigd Statenvoorstel Nader afwegingskader Kwaliteit Limburgse Centra. brief GS van 21-1-2020 \(GS 2020-2335\).pdf](#) - [iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

met gemeenten te bundelen in kansrijke samenwerkingsagenda's.

Sindsdien zijn uw Staten periodiek geïnformeerd over de voortgang middels meerdere informerende stukken en mededelingen portefeuillehouder bij het sluiten van iedere nieuwe samenwerkingsagenda.

Datum	Soort	Onderwerp	Doc nr.
20-03-2020	Mededeling portefeuillehouder	Informatiebijeenkomst Kwaliteit Limburgse Centra	2020-12417
02-04-2020	2 ^{de} informerend stuk GS	Provinciale maatregelen tegen de gevolgen van het Coronavirus	2020-14446
15-04-2020	3 ^{de} informerend stuk GS	Provinciale maatregelen tegen de gevolgen van het Coronavirus	2020-15833
24-06-2020	8 ^e informerend stuk GS	Provinciale maatregelen tegen de gevolgen van het Coronavirus, aankondiging Voerendaal	2020-25685
13-07-2020	9 ^e informerend stuk GS	Provinciale maatregelen tegen de gevolgen van het Coronavirus, korte samenvatting samenwerkingsagenda's Voerendaal, Beesel en Simpelveld	2020-28062

Op 12 maart 2021 hebben wij uw Staten tijdens de commissievergadering Ruimte, Landbouw en Natuur (RLN) geïnformeerd over de ervaringen van de eerste tranche Kwaliteit Limburgse Centra (KLC)³.

Op basis van deze ervaringen en de reflectie vanuit uw Staten hebben wij de gesprekken met gemeenten over KLC voortgezet en geïntensiveerd. Op 11 februari 2022 hebben wij tijdens een extra ingelaste commissievergadering RLN uw Staten geïnformeerd over de stand van zaken en voortgang KLC en is aanvullend op 29 maart 2022 conform eerdere toezegging 8928 een voortgangsrapportage⁴ aan uw Staten beschikbaar gesteld. Hierin werd voorgesteld de tweede tranche KLC open te stellen om zo meer passende projecten in beeld te brengen, welke eerder (nog) niet (volledig) binnen de gestelde kaders van KLC pasten. Hiermee is maximaal tegemoet gekomen aan de oproep van uw Staten om met alle Limburgse gemeenten in gesprek te blijven.

Vanaf het najaar van 2019 hebben met alle Limburgse gemeenten gesprekken plaatsgevonden waarbij is verkend en onderzocht in welke mate en op welke wijze projecten het beste pasten binnen het door uw Staten vastgestelde (Nader) Afwegingskader Kwaliteit Limburgse Centra² en tevens hoe deze plannen bijdragen aan het realiseren van ambities en doelen van het collegeprogramma 2019-2023 en andere provinciale beleidskaders. Middels de voortgangsrapportage KLC d.d. 29 maart 2022⁴ zijn uw Staten

³ Informerend stuk ervaringen eerste tranche KLC: [Document Limburg - Informerend stuk ervaringen uit de eerste tranche Kwaliteit Limburgse Centra, brief GS van 23-2-2021 \(GS 2021-4323\) - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

⁴ Voortgangsrapportage KLC voorjaar 2022: [Document Limburg - Informerend stuk Delen van de voortgang en ervaringen van Kwaliteit Limburgse Centra \(KLC\), brief GS van 29-3-2022 \(GS DOC-00242868\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

uitgebreid geïnformeerd over de wijze waarop de projecten worden getoetst aan dit kader. In gevallen waarbij aangedragen projecten (nog) niet (volledig) binnen de gestelde kaders passen, werd in overleg met gemeente(n) bezien of optimalisatie van de aangedragen projecten mogelijk was en/of er alternatieve projecten waren die zouden kunnen passen binnen de gestelde kaders.

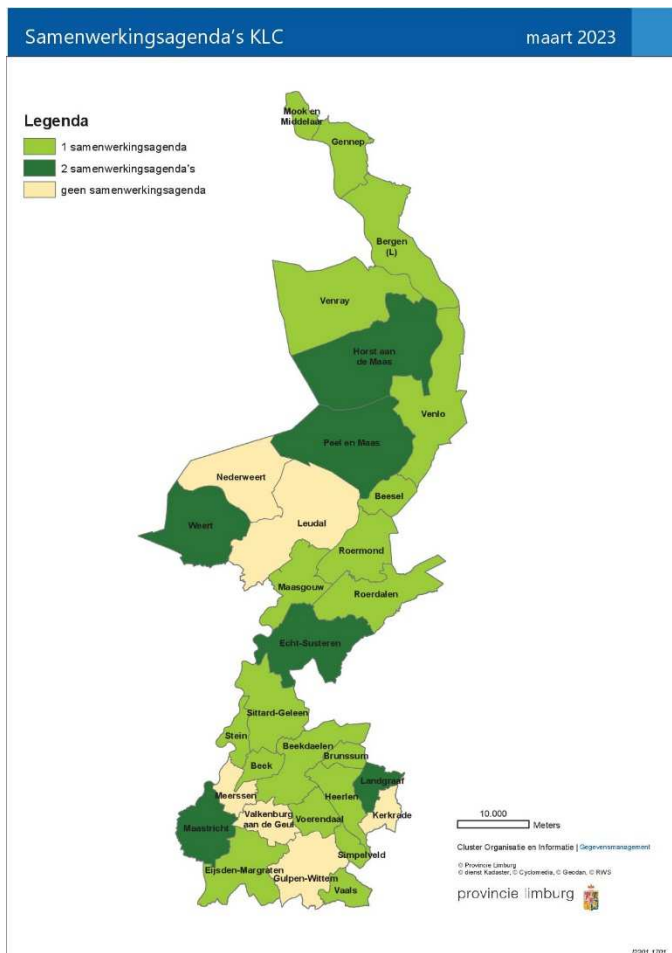
De talrijke en veelal intensieve gesprekken en ontwikkelprocessen met de gemeenten hebben onder anderen tot resultaat gehad dat er per 1 april 2023 in totaal 31 samenwerkingsagenda's gesloten zijn, waarmee er met 25 individuele Limburgse gemeenten afspraken zijn gemaakt over de uitvoering van in het kader passende projecten. Uw Staten zijn tussentijds over alle samenwerkingsagenda's door middel van mededelingen portefeuillehouder geïnformeerd.

De meest recente mededeling portefeuillehouder inzake samenwerkingsagenda *Versterken centra, kernen en wijken gemeente Maasgouw*⁵ is op 23 maart 2023 aan uw Staten verzonden. Alle ondertekende samenwerkingsagenda's zijn te raadplegen op de provinciale website⁶. Na inwerkingtreding van de samenwerkingsagenda werk(t)en gemeenten deze verder uit, zodanig dat de maatregelen uitvoeringsgereed worden gemaakt. Voor 13 gemeenten heeft dit al geresulteerd in een beschikking en zijn de uitvoeringswerkzaamheden aldaar daadwerkelijk gestart, de overige subsidiebeschikkingen volgen in 2023 en 2024.

Met deze mededeling informeren wij uw Staten opnieuw over de voortgang en behaalde resultaten van KLC. Dit naar aanleiding van de afronding van de tweede en laatste tranche KLC en afloop van de periode waarin gemeenten in de mogelijkheid zijn geweest om een samenwerkingsagenda met Provincie Limburg te sluiten (15 maart 2023). Uw Staten zullen tijdens de volledige afwikkeling van de subsidiebeschikkingen en -vaststellingen (welke hun beslag zullen nemen tot 2027) periodiek, via de reguliere P&C cyclus en zo nodig ook separaat, geïnformeerd blijven worden.

⁵ Mededeling portefeuillehouder KLC Samenwerkingsagenda Maasgouw: [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder Samenwerkingsagenda 'Versterken centra, kernen en wijken gemeente Maasgouw', brief GS van 14-3-2023 \(GS DOC-00445929\) .pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

⁶ Ondertekende samenwerkingsagenda's KLC: [Documenten per gemeente - Provincie Limburg](#).

Bereikte resultaten

Op de bijgevoegde kaart van Provincie Limburg (bijlage 1) wordt weergegeven met welke 25 gemeenten er per 1 april 2023 afspraken zijn vastgelegd in de vorm van een samenwerkingsagenda. In totaal zijn er 31 samenwerkingsagenda's gesloten. Met 25 gemeenten hebben wij één samenwerkingsagenda gesloten (weergegeven in licht groen). Met 6 gemeenten is er een tweede samenwerkingsagenda gesloten (weergegeven in donker groen), om zo te kunnen bijdragen aan nog meer passende projecten.

Met de overige 6 gemeenten is er, ondanks intensieve contacten in de afgelopen 3 tot 3,5 jaar, niet tot een vorm van samenwerking gekomen (weergegeven in beige). Dit heeft een aantal redenen. Niet alle gemeenten blijken geschikte projecten (voor de juiste doelgroepen) binnen overzienbare termijn in uitvoering te kunnen brengen.

Tevens zijn er een aantal gemeenten die met corporaties en marktpartijen de plannen zelf tot uitvoering konden brengen waardoor er geen noodzaak en/of wens tot provinciale ondersteuning bestond.

De belangrijkste afspraken en resultaten zijn gebundeld in een infographic (bijlage 1). Samengevat bieden de agenda's de volgende resultaten:

Wonen

De voornaamste doelstelling is het realiseren van passende en betaalbare woonruimte in een veilige, aantrekkelijke en gezonde omgeving, ofwel de juiste woning op de juiste plaats met de huisvesting van jongeren/starters en ouderen als belangrijk aandachtspunt. De 31 samenwerkingsagenda's die zijn overeengekomen resulteren in de versnelde realisatie en verduurzaming van 5.153 woningen, waarvan 4.766 toegevoegde nieuwe woningen en 387 gerenoveerde/gerevitaliseerde woningen. Ruim tweederde (66,5%) van de toegevoegde woningen (4.766) worden gerealiseerd in de huursector en de overige 33,5% in de koopsector. Meer dan 56% van de te versnellen woningbouw wordt gerealiseerd in het sociale huursegment resp. het goedkope koopsegment. Een kleine 25% van de toegevoegde woningen worden gerealiseerd voor het middeldure segment, het restant voor het dure segment.

De categorie dure huur- en koopwoningen, draagt als onderdeel van integrale gebiedsopgaven bij aan een betere doorstroming van de woningmarkt en financiert ook deels de realisatie van de goedkope en middeldure woningen in deze opgaven. De agenda's leveren hiermee een aantoonbare bijdrage aan het bereikbaar en toegankelijk houden van de woningmarkt. De dure woningen in deze plannen wordt echter financieel niet ondersteund met KLC-middelen.

In onderstaande tabel (1) is ter illustratie van de voortgang een vergelijking tussen de aantallen woningen per peildatum 15 maart 2022 (conform voortgangsrapportage KLC d.d. 29 maart 2022²) en 1 april 2023 weergegeven. Dit laat een procentuele toename zien voor het aandeel goedkope huur- en koopwoningen ten aanzien van het totale aantal woningen, waaruit blijkt dat onze inzet om meer goedkope woningen gerealiseerd te krijgen vrucht heeft afgeworpen. Daarnaast is het totale aantal nieuwe woningen (1.764) per 15 maart 2022 vrijwel verdrievoudigd tot 4.766 nieuwe woningen per 1 april 2023.

Tabel 1 Aantallen toegevoegde woningen per segment

Type woning	2022	%	2023	%
Huur				
Betaalbare / Sociale huur <€808,06	856	48,53	2.357	49,5
Middeldure huur €808,06 - €1.057,80	303	17,18	673	14,1
Dure huur >€1.057,80 (geen geldelijke steun)	67	3,80	138	2,9
huur totaal	1.226	69,5	3.168	66,5
Koop				
Goedkope koop <€ 280.000	62	3,51	343	7,2
Middeldure koop € 280.000 - €325.000	148	8,39	486	10,2
Dure koop >€ 325.000 (geen geldelijke steun)	328	18,59	769	16,1
koop totaal	538	30,5	1.598	33,5
som huur + koop	1.764	100%	4.766	100%

Naast de kwantitatieve afspraken (van het aantal woningen) werd bij het sluiten van de KLC-samenwerkingsagenda's aan gemeenten gevraagd de bestaande plancapaciteit in overeenstemming te brengen met de actuele behoefte(n), om zo een duurzame en evenwichtige woningvoorraad te creëren. Via de inzet van KLC, maar ook de Stimuleringsregeling Wonen⁷ en de Limburgse Agenda Wonen⁸ is invulling gegeven aan toezegging 8822 (versnellen herijken planvoorraad woningen) door waar mogelijk met gemeenten de herijking van de planvoorraad woningen te versnellen. Hiermee is nagestreefd om minimaal 1000 sociale huurwoningen te realiseren, een doelstelling die met bovenstaande beschreven resultaten ruimschoots is behaald.

⁷ Stimuleringsregeling Wonen: [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder inzake Stimuleringsregeling Wonen 2020 - 2023, brief gedeputeerde Drippy van 8-12-2020 \(GS 2020-49023\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

⁸ Limburgse Agenda Wonen: [Document Limburg - G-20-008 Statenvoorstel Limburgse Agenda Wonen 2020-2023, brief GS van 11-2-2020 \(GS 2020-6118\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

De 31 gesloten samenwerkingsagenda's KLC leveren hiermee ook een eerste bijdrage aan de opgave van het realiseren van 26.500 woningen in Limburg, welke zijn vastgelegd in de op 9 maart 2023 gesloten Woondeal met het Rijk, Limburgse gemeenten, Waterschap Limburg en de woningbouwcorporaties.

Transformatie en leegstandreductie

De middels de agenda's te realiseren woningen worden voor het overgrote deel gerealiseerd in en/of ter plaatse van (recent gesloopte) leegstaande bebouwingen, zoals winkels, kantoren, kerken, leegstaande scholen en gemeenschapsaccommodaties alsmede het saneren van een voormalige tankstation-locatie. Hiermee worden in de wijken en kernen leefbaarheids- en veiligheidsproblematieken door leegstand en overlast verminderd en voorkomen. In de 31 agenda's wordt op deze wijze de leegstand met minstens 108.000 m² verminderd, waarmee de leefbaarheid een positieve impuls krijgt en voorzieningen bereikbaar en behouden blijven. Tegelijkertijd hebben wij initiatieven als Streetwise en Stratenaanpak Parkstad ondersteund (zoals ook toegelicht in de Voortgangsrapportage KLC 2022)⁵ en mededeling portefeuillehouder inzake subsidie stichting Streetwise NXT⁹ d.d. 16 november 2021. Uw Staten zijn daarnaast zeer recent op 11 april 2023 middels een mededeling portefeuillehouder¹⁰ geïnformeerd over het aantal kantoren in Limburg dat is getransformeerd naar woningen, naar aanleiding van de toezegging 9183 van Gedeputeerde Staten op de vraag hiernaar van voormalige fractie Omzien!. Uit deze cijfers kan afgeleid worden dat KLC voor circa 30% bijdraagt aan het reduceren van de geregistreerde leegstand (gemeten in actuele leegstandscijfers) in Limburg.

Overige resultaten

Ter plaatse van de te transformeren locaties is ook aandacht voor het vergroten van de kwaliteit van de openbare ruimte, door onder andere de aanleg van meer groen in de kernen, waarbij bijvoorbeeld toekomstige wateroverlast kan worden voorkomen en de effecten van hittestress kunnen worden bestreden. Deze maatregelen resulteren in de aanleg en ontsluiting van minstens 295.000 m² nieuw groen, water en openbare ruimte. De woningbouwplannen zijn mede gericht op integrale thema's zoals klimaatmitigerende maatregelen (zoals isolatie en kleinschalige opwek), klimaatadaptieve maatregelen (zoals waterbuffering en vergroening in combinatie met het proces van ontharden en afkoppelen) en circulair materiaalgebruik. In alle agenda's zijn er afspraken gemaakt over het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen waarbij de eisen van Bijna Energie Neutraal Bouwen (BENG) het uitgangspunt zijn.

De samenwerkingsagenda's hebben er ook toe bijgedragen dat de nakoming en realisatie van circa 49 Ruimte voor Ruimte (RvR) kavels geborgd werd en gemeenten voor zover passend binnen lokaal beleid een aanvullende bijdrage (bovenop de eigen taakstelling) hebben geleverd van 41 extra RvR kavels. Deze kavels maken onderdeel uit van de vastgestelde GREX van Ruimte voor Ruimte. Hiermee is een bijdrage geleverd aan het provinciale beleid om Ruimte voor Ruimte tijdig en met voldoende opbrengend vermogen af te kunnen ronden.

⁹ Streetwise NXT: [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder inzake subsidie Stichting Streetwise NXT, brief gedeputeerde Roefs 16-11-2021 \(GS DOC-00198585\).pdf](#) - iBabs RIS ([bestuurlijkeinformatie.nl](#))

¹⁰ Afdoening toezegging 9183: [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder inzake beantwoording toezegging 9183 aantallen kantoren ombouwen omkatten naar woningen, brief gedeputeerde Roefs van 11-4-2023 \(GS DOC-00365143\).pdf](#) - iBabs RIS ([bestuurlijkeinformatie.nl](#))

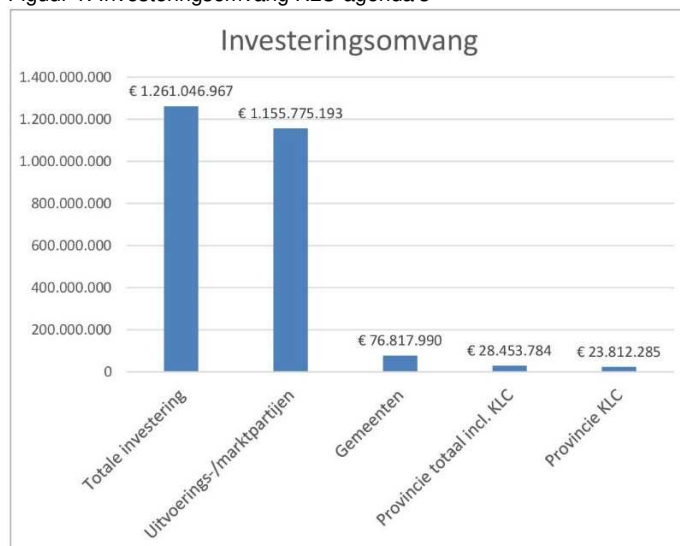

In alle agenda's zijn ook, in lijn met Beleidsbrief Integratie¹¹, met gemeenten afspraken gemaakt waarbij gemeenten zich inspannen om (zo mogelijk ook flexibele) aanvullende woonruimte beschikbaar te stellen dan wel te realiseren voor nieuwe Limburgers, (tijdelijke) internationale werknemers (statushouders) en spoedzoekers. Hierbij zal de (tijdelijke) huisvesting voor internationale werknemers minstens voldoen aan het keurmerk van de Stichting Normering Flexwonen (SNF) en bijdragen aan een goede integratie van met name statushouders en internationale werknemers. In alle gesloten agenda's zijn met de gemeenten hiertoe resultaatafspraken gemaakt over het huisvesten van statushouders. Hierbij is ingezet op de realisatie van de, op het moment van ondertekening van de agenda, geldende taakstelling en het wegwerken van de eventuele achterstanden uit voorafgaande taakstellingsperiode(s).

Investeringsomvang

De investeringsomvang van alle projecten van de 31 samenwerkingsagenda's samen bedraagt in totaal circa € 1,26 mld. Dit bedrag wordt voor circa € 1,16 mld. door de betrokken uitvoerings- en marktpartijen opgebracht. Onder deze partijen vallen ook de woningcorporaties, welke verantwoordelijk zijn voor circa 57% van deze inbrengst. De gemeenten dragen circa € 76,8 mln. bij. Provincie Limburg heeft € 28,5 mln. gereserveerd voor de uitvoering van deze plannen. De investeringsmultiplier van de provinciale respectievelijke publieke bijdrage bedraagt daarmee 44,2 (1,26 mld. / 28,5 mln.) respectievelijk 12 (1,26 mld. / 105 mln.), zie hiervoor ook onderstaande figuur 1.

Figuur 1. Investeringsomvang KLC-agenda's

Een specificatie en toelichting op bovengenoemde cijfers is beschreven onder het kopje Financiële Aspecten en bijlage 2.

¹¹ [Document Limburg - Beleidsbrief Integratie, brief GS van 21-4-2020 \(GS 2020-16331\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

Vooruitblik

Inmiddels hebben de gemeenten Venray, Simpelveld, Beesel, Peel en Maas, Landgraaf, Horst aan de Maas, Maastricht, Roermond, Echt-Susteren, Beek, Gennep en Weert de (1ste) agenda's zodanig uitgewerkt dat de projecten daadwerkelijk in uitvoering zijn. Aan deze 13 gemeenten is inmiddels de subsidiebeschikking verleend (waarmee tevens de agenda formeel is afgesloten). Een aantal gemeenten heeft de projecten zodanig gereed voor uitvoering dat deze gemeenten hiervoor de subsidieaanvraag hebben ingediend. De overige agenda's worden momenteel door de gemeenten verder uitgewerkt. Naar verwachting zullen 13 van de 18 resterende subsidiebeschikkingen worden afgegeven in 2023 en circa 5 beschikkingen zullen in 2024 worden verleend. Wij blijven met alle gemeenten in gesprek om hiermee te borgen dat de projecten ook daadwerkelijk voor 1-1-2025 in uitvoering komen en om daar waar nodig ook bij te kunnen sturen.

Termijn verlengen

In het kader KLC en de Nadere Subsidiereregels KLC werd in 2019/2020 oorspronkelijk vastgelegd dat de daadwerkelijke start van de uitvoering van de projecten (concreet: start bouw) uiterlijk 31 december 2023 zou moeten plaatsvinden. Dit betekent in de praktijk dat ruim voor dit moment de planologische procedures zo goed als doorlopen en de realisatie overeenkomsten beschikbaar zijn, waarmee de uitvoering (en dus start bouw) per uiterlijk 31 december 2023 ook daadwerkelijk geborgd is.

Teneinde de gemeenten met wie in het laatste jaar van de collegeperiode 2019-2023 nog geen KLC agenda gesloten was, zo lang mogelijk de kans te bieden alsnog met goede (passend binnen het Kader¹ en Nader Afwegingskader KLC²) projectvoorstellen te komen hebben wij in twee stappen (op 29 maart 2022 respectievelijk 7 februari 2023) de termijnen zodanig verlengd dat:

- de samenwerkingsagenda c.q. de gemaakte afspraken zodanig worden uitgewerkt (de planologische procedures zo goed als doorlopen, financiële dekking geregeld en de realisatie overeenkomsten beschikbaar zijn) dat de uitvoering van de projecten (de bouw) uiterlijk 31 december 2024 kan starten.

Een samenwerkingsagenda KLC moest daarnaast uiterlijk 15 maart 2023 ondertekend zijn door gemeente(n) en provincie. De vigerende subsidieregeling KLC is indachtig bovenstaande geactualiseerd en gepubliceerd¹².

Voor de 26 samenwerkingsagenda's die voor 7 februari 2023 (voorafgaand aan bovenstaande termijnverlening) gesloten zijn blijft, zoals met deze gemeenten ook is afgesproken, het streven om per 31 december 2023 te zijn gestart met de uitvoering.

Financiële aspecten

De gesloten samenwerkingsagenda's KLC zijn een uitwerking van Begrotingsprogramma 4.1 Ruimtelijke Ontwikkeling, product 4.1.2. Kwaliteitsimpuls Limburgse Centra.

Volledigheidshalve wordt in bijlage 2 de besloten inzet van middelen voor Kwaliteit Limburgse Centra uiteengezet.

¹² [Zoekresultaat | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officiëlebekendmakingen.nl\)](https://zoekresultaat.overheid.nl/Officiële%20bekendmakingen%20%28officiëlebekendmakingen.nl%29)

Voor de uitvoering van het programma Kwaliteit Limburgse Centra was in het beleidskader KLC een bedrag gereserveerd van € 25 mln.. Per 1 april 2023 zijn deze middelen nagenoeg volledig ingezet en gereserveerd.

Conclusie

Het geheel aan resultaten van de 31 agenda's overziend hebben we met een versnelde realisatie van circa 4.766 toegevoegde woningen en 387 gerenoveerde/gerevitaliseerde woningen onze eerdere in 2020 respectievelijk 2021 uitgesproken verwachting van circa 700 respectievelijk 1800 te versnellen woningen overtroffen. Met de realisatie van ruim 2.300 sociale huurwoningen in de KLC agenda's hebben wij meer dan ruimschoots invulling kunnen geven aan onze toezegging 8822 (Versnellen herijken planvoorraad woningen) waarin wij toezegden te streven naar de realisatie van minimaal 1.000 sociale huurwoningen. Daarnaast is er bijgedragen aan circa 108.000 m² leegstandreductie en de toevoeging van circa 295.000 m² kwalitatief groen. Om deze ontwikkelingen mogelijk te maken is er door alle samenwerkingspartners in totaal circa € 1,26 mld. in Wonen en Leefbaarheid in onze mooie provincie Limburg geïnvesteerd. Hierbij levert de Provincie Limburg een forse, maar in het licht van het totale investeringsvolume relatief bescheiden, bijdrage van € 28,5 mln. Dit betekent een investeringsmultiplier op provinciale middelen respectievelijke publieke bijdrage van 44,2 (1,26 mld. / 28,5 mln.) respectievelijk 12 (1,26 mld. / 105 mln.). 13 van de 31 beschikkingen zijn inmiddels afgegeven, hierbij zijn de bouwwerkzaamheden daadwerkelijk in uitvoering. De verdere realisatie van de in deze beschikkingen opgenomen projecten zullen actief via periodiek (bestuurlijk) overleg gemonitord worden. De overige 18 gemeenten zullen wij actief blijven begeleiden in het uitwerken van de in de samenwerkingsagenda's opgenomen resultaten en het indienen van de subsidieaanvraag. Ook bij gemeenten zullen wij na afgifte van de beschikking de voortgang actief blijven monitoren en waar nodig bijsturen.

Ondanks bovengenoemde resultaten, waar we trots op mogen zijn, blijft de druk op de woningmarkt onverminderd hoog, waarmee de noodzaak voor de juiste woning op de juiste plek voor de juiste doelgroep onverkort aan de orde blijft. Aan deze noodzaak wordt o.a. door middel van de afspraken die zijn vastgelegd in de op 9 maart 2023 gesloten Woondeal met het Rijk, Limburgse gemeenten, Waterschap Limburg en alle woningbouwcorporaties gehoor en invulling gegeven.

De gerealiseerde afspraken in het kader van KLC ic de ruim 5000 woningen leveren een (eerste) belangrijke bijdrage in de realisatie van de 26.500 afgesproken woningen in de Woondeal. Wij zullen ons dan ook blijven inspannen om de versnelling en realisatie van duurzame woningbouw mogelijk te maken voor heel Limburg.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

C.W.J.M. (Lia) Roefs

Kwaliteit Limburgse Centra

WONEN

4766

66,5 %

Huur

33,5 %

Koop

INVESTERING

€ 1,26 mld

28,5 mln

Provincie

76,8 mln

Gemeenten

1,16 mld

Derden

SEGMENTERING

2700

Goedkoop

1159

Middelduur

907

Duur*

RUIMTELIJK

± 108.410 m²

Leegstandreductie

± 297.041 m²

Kwaliteitsimpuls
groen

*geen geldelijke bijdrage

Financiële aspecten inzet middelen Kwaliteit Limburgse Centra

Volledigheidshalve wordt hieronder de besloten inzet van middelen voor Kwaliteit Limburgse Centra uiteengezet. Het navolgende is dus een weergave van reeds genomen GS besluiten. Voor de uitvoering van het programma Kwaliteit Limburgse Centra was in het beleidskader KLC een bedrag gereserveerd van € 25 mln.. Per 1 april 2023 zijn deze middelen nagenoeg volledig ingezet en gereserveerd als volgt:

Tabel 1. Overzicht financiële aspecten gesloten KLC-agenda's

Kader Kwaliteit Limburgse Centra (€ 25.000.000)	Totale investering	Bijdrage overige partners	Bijdrage gemeente	Totaal Provincie (incl. KLC)	KLC
1. Voerendaal	€ 13.497.000	€ 1.105.000	€ 11.222.000	€ 1.170.000	€ 900.000
2. Venray	€ 5.800.000	€ 4.500.000	€ 775.000	€ 525.000	€ 525.000
3. Beesel	€ 10.000.000	€ 7.764.269	€ 1.735.731	€ 500.000	€ 500.000
4. Simpelveld	€ 3.500.000	€ 800.000	€ 2.150.000	€ 550.000	€ 300.000
5. Vaals	€ 14.302.500	€ 12.500.000	€ 1.500.000	€ 302.500	€ 286.500
6. Peel en Maas	€ 12.000.000	€ 10.762.880	€ 862.120	€ 375.000	€ 375.000
7. Landgraaf - 1e agenda	€ 670.000	€ -	€ 335.000	€ 335.000	€ 335.000
8. Horst aan de Maas - 1e agenda	€ 28.500.000	€ 26.552.000	€ 1.123.000	€ 825.000	€ 825.000
9. Maastricht	€ 16.615.000	€ 15.000.000	€ 995.000	€ 620.000	€ 620.000
10. Echt-Susteren	€ 46.050.000	€ 38.380.000	€ 6.470.000	€ 1.200.000	€ 1.200.000
11. Roermond	€ 37.600.000	€ 30.830.000	€ 3.385.000	€ 3.385.000	€ 2.185.000
12. Beek	€ 26.010.284	€ 25.155.000	€ 620.000	€ 235.284	€ 210.000
13. Gennep	€ 18.225.000	€ 14.221.339	€ 2.953.661	€ 1.050.000	€ 900.000
14. Weert	€ 32.889.211	€ 29.100.000	€ 3.034.211	€ 755.000	€ 650.000
15. Brunssum	€ 58.243.000	€ 51.764.000	€ 5.479.000	€ 1.000.000	€ 395.842
16. Sittard-Geleen	€ 100.877.418	€ 95.922.955	€ 3.941.963	€ 1.012.500	€ -
17. Bergen	€ 19.200.000	€ 17.600.000	€ 850.000	€ 750.000	€ 750.000
18. Mook en Middelaar	€ 70.000.000	€ 69.520.000	€ 280.000	€ 200.000	€ 200.000
19. Eijsden-Margraten	€ 13.076.500	€ 11.700.000	€ 783.000	€ 593.500	€ 593.500
20. Venlo - kern Blerick	€ 166.000.000	€ 160.000.000	€ 3.000.000	€ 3.000.000	€ 1.991.443
21. Roerdalen	€ 11.537.000	€ 10.000.000	€ 937.000	€ 600.000	€ 600.000
22. 2e agenda Landgraaf	€ 18.500.000	€ 17.415.000	€ 545.000	€ 540.000	€ 540.000
23. 2e agenda Echt-Susteren	€ 19.037.500	€ 13.805.000	€ 4.132.500	€ 1.100.000	€ 1.100.000
24. Beekdaelen	€ 75.592.750	€ 69.742.750	€ 3.950.000	€ 1.900.000	€ 1.900.000
25. 2e agenda Weert	€ 39.635.364	€ 37.535.000	€ 1.870.364	€ 230.000	€ 230.000
26. Heerlen	€ 49.500.000	€ 45.500.000	€ 3.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
27. 2e agenda Peel en Maas	€ 38.990.000	€ 36.900.000	€ 1.340.000	€ 750.000	€ 750.000
28. 2e Maastricht	€ 140.020.000	€ 136.700.000	€ 1.720.000	€ 1.600.000	€ 1.600.000
29. 2e agenda Horst aan de Maas	€ 135.000.000	€ 126.637.000	€ 6.863.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000
30. Stein	€ 17.815.440	€ 16.500.000	€ 715.440	€ 600.000	€ 600.000
31. Maasgouw	€ 22.363.000	€ 21.863.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Totaal	€ 1.261.046.967	€ 1.155.775.193	€ 76.817.990	€ 28.453.784	€ 23.812.285

De toegezegde provinciale bijdrage van € 28.453.784,- aan de KLC-samenwerkingsagenda's wordt gedekt uit de navolgende begrotingsposten:

Tabel 2. Dekking Provinciale Bijdragen aan gesloten KLC-agenda's

Begrotingsposten	Totaal Provinciale inzet (incl. KLC)
Beleidsintensiveringsmiddelen Regiodeals, IBA Parkstad, Verstedelijking, Leefbaarheid (op grond van beleidskader KLC)	€ 23.812.285
Exploitiemiddelen en vrije ruimte begrotingsresultaat	€ 2.571.057
Restantmiddelen transformatiefonds Parkstad	€ 604.158
Beleidskader Monumenten	€ 836.000
Beleidskader Sociale Agenda	€ 250.000
Provinciale 1 miljoen bomenplan	€ 130.284
Archeologie	€ 150.000
Toerisme en recreatie	€ 50.000
Onderhoudsplan ZLSM	€ 50.000
Totaal	€ 28.453.784

Ten laste van het budget KLC van € 25 mln. is naast het hiervoor genoemde bedrag van € 23.812.285 voor de 31 samenwerkingsagenda's ook een bedrag beschikbaar c.q. gereserveerd van € 938.399. om bij te dragen aan:

- Visievorming en Proeftuin Centrum Geleen (€ 106.191);
- Regiodeal Parkstad dossiers (€ 154.158);
- Procesmiddelen (€ 200.000);
- Flexibele inzet ondersteuning woningbouw (€ 285.000);
- Streetwise en Stratenaanpak Parkstad (€ 193.050) via 'Bijdrage Flankerende initiatieven'.

Over Visievorming en Proeftuin Sittard-Geleen bent u eerder geïnformeerd via mededeling portefeuillehouder inzake Stedelijke Ontwikkeling Voortgangsrapportages en Visievorming en Proeftuin Sittard-Geleen d.d. 2 juni 2020¹, d.d. 6 april 2021², en d.d. 22 februari 2022³. De bijdrage aan Visievorming en Proeftuin Centrum Geleen is vastgesteld op € 106.191 (en daarmee € 221.809 lager dan de oorspronkelijk beschikte € 328.000). Dit bedrag ad € 221.809 is conform de financiële spelregels zoals vastgesteld door Provinciale Staten toegevoegd aan de algemene middelen.

Over de reservering Regiodeal Parkstad dossiers en inzet procesmiddelen bent u geïnformeerd via de P&C-cyclus, 1e afwijkingenrapportage 2020⁴.

Ten laste van de procesmiddelen zal in voorkomende gevallen procesondersteuning geboden worden aan gemeenten bij het realiseren van hun projecten uit de betreffende samenwerkingsagenda.

Over de flexibele inzet ondersteuning woningbouw wordt u te zijner tijd separaat geïnformeerd. Omtrent de inzet 'Bijdrage Flankerende initiatieven' bent u geïnformeerd met de informerende nota voortgang Kwaliteit Limburgse Centra d.d. 23 februari 2021⁵. Van dit budget is inmiddels € 193.050 ingezet voor Streetwise en Stratenaanpak Parkstad en resteert een bedrag van € 27.507 in de begroting 2023. Uw Staten zijn middels de Voortgangsrapportage KLC 2022⁶ over Streetwise en Stratenaanpak Parkstad geïnformeerd.

De totale bijdrage ten laste van de gereserveerde € 25 mln. beleidsintensiveringsmiddelen Regiodeals, IBA-Parkstad, Verstedelijking, Leefbaarheid komt hiermee op € 24.750.684 en bestaat uit € 23.812.285 reeds concreet gereserveerd en € 938.399 voor bovenvermelde overige initiatieven (zie tabel 3).

Tabel 3. Beschikbare middelen binnen de begroting

Totaal beschikbaar	€ 25.000.000
Samenwerkingsagenda's	€ -23.812.285
KLC-middelen voor overige initiatieven	€ -938.399
Restant lagere vaststelling Visievorming Sittard-Geleen en Proeftuin Centrum Geleen	€ -221.809
Beschikbare middelen binnen begroting 2023	€ 27.507

¹ [Document Limburg - Mededeling Portefeuillehouder inzake Stedelijke Ontwikkeling Voortgangsrapportage, brief gedeputeerde Drippy van 2-6-2020 \(GS 2020-22920\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

² [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder inzake voortgang Stedelijke Ontwikkeling + Visievorming en Proeftuin Sittard-Geleen, brief gedeputeerde Drippy van 6-4-2021 \(GS 2021-9010\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

³ [Document Limburg - Mededeling portefeuillehouder Voortgang Stedelijke Ontwikkeling per dec. 2021 + Visievorming en Proeftuin Sittard-Geleen, brief gedeputeerde Roefs van 22-2-2022 \(GS DOC-00227333\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

⁴ 1^e afwijkingenrapportage 2020: [Document Limburg - G-20-031 Statenvoorstel 1e Afwijkingenrapportage 2020, brief GS van 12-5-2020 \(GS 2020-20339\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

⁵ [Document Limburg - Informerend stuk ervaringen uit de eerste tranche Kwaliteit Limburgse Centra, brief GS van 23-2-2021 \(GS 2021-4323\) - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

⁶ [Document Limburg - Informerend stuk Delen van de voortgang en ervaringen van Kwaliteit Limburgse Centra \(KLC\), brief GS van 29-3-2022 \(GS DOC-00242868\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)